

**PWYLLGOR CYNGOR RHONDDA CYNON TAF
CYNGOR**

Cofnodion o gyfarfod hybrid y Cyngor a gynhaliwyd Dydd Mercher, 23 Tachwedd 2022 am
3.30 pm.

**Y Cyngorwyr Bwrdeistref Sirol – Roedd y Cyngorwyr canlynol yn bresennol yn Siambr
y Cyngor:-**

Y Cyngorydd G Hughes (Cadeirydd)

Y Cyngorydd S Evans	Y Cyngorydd B Stephens
Y Cyngorydd L Addiscott	Y Cyngorydd M Ashford
Y Cyngorydd R Bevan	Y Cyngorydd S Bradwick
Y Cyngorydd G Caple	Y Cyngorydd J Cook
Y Cyngorydd A Crimmings	Y Cyngorydd R Davis
Y Cyngorydd V Dunn	Y Cyngorydd E L Dunning
Y Cyngorydd J Edwards	Y Cyngorydd S Emanuel
Y Cyngorydd H Gronow	Y Cyngorydd B Harris
Y Cyngorydd S Hickman	Y Cyngorydd G Holmes
Y Cyngorydd W Hughes	Y Cyngorydd G Jones
Y Cyngorydd G O Jones	Y Cyngorydd W Jones
Y Cyngorydd R Lewis	Y Cyngorydd W Lewis
Y Cyngorydd C Leyshon	Y Cyngorydd C Lises
Y Cyngorydd M Maohoub	Y Cyngorydd A Morgan
Y Cyngorydd N H Morgan	Y Cyngorydd S Morgans
Y Cyngorydd S Rees	Y Cyngorydd J Smith
Y Cyngorydd G Stacey	Y Cyngorydd L A Tomkinson
Y Cyngorydd G L Warren	Y Cyngorydd K Webb
Y Cyngorydd M Webber	Y Cyngorydd R Williams

Roedd y Cyngorwyr canlynol yn bresennol ar-lein:-

Y Cyngorydd J Barton	Y Cyngorydd J Bonetto
Y Cyngorydd J Brencher	Y Cyngorydd A J Ellis
Y Cyngorydd L Ellis	Y Cyngorydd R Evans
Y Cyngorydd A Fox	Y Cyngorydd K Johnson
Y Cyngorydd C Middle	Y Cyngorydd D Wood
Y Cyngorydd C Preedy	Y Cyngorydd A Roberts
Y Cyngorydd A O Rogers	Councillor P Evans
Y Cyngorydd S Trask	Y Cyngorydd G E Williams

Swyddogion oedd yn bresennol

Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb oddi wrth Gynghorwyr y Fwrdeistref Sirol P Binning, S J Davies, A Dennis, J Elliott, D Evans, Sera Evans, D Grehan, H Gronow, K Morgan, M Norris, D Owen-Jones, D Parkin, S Powderhill, M Powell, W Treeby, J Turner, D Williams, T Williams ac R Yeo.

46 **Datgan Buddiant**

Yn unol â Chod Ymddygiad y Cyngor, cafodd y datganiadau o fuddiant canlynol eu gwneud ynglŷn â'r agenda:

Cynghorydd y Fwrdeistref Sirol S Morgans “Mae fy merch yn nyrs yn Ysbyty Brenhinol Morgannwg”

Cynghorydd y Fwrdeistref Sirol G Caple – “Mae fy mab yn feddyg ac yn cael ei gyflogi gan y Bwrdd Iechyd Lleol”

Cynghorydd y Fwrdeistref Sirol S. Evans – “Rwy'n gweithio i Fwrdd Iechyd Cwm Taf”.

Cynghorydd y Fwrdeistref Sirol K Johnson – “Mae fy ngwraig yn nyrs o fewn Bwrdd Iechyd Cwm Taf Morgannwg”

Cynghorydd y Fwrdeistref Sirol S Trask - “Mae fy ngwraig wedi'i chyflogi gan GIG Cymru”

Cynghorydd y Fwrdeistref Sirol M Ashford – “Mae fy ngwraig yn gweithio yn Ysbyty Brenhinol Morgannwg”

Cynghorydd y Fwrdeistref Sirol R Lewis - “Mae gen i aelod agos o'r teulu sydd yn gweithio i'r GIG.”

Cynghorydd y Fwrdeistref Sirol C Middle – “Mae fy chwaer yn gweithio i Fwrdd Iechyd Cwm Taf Morgannwg”

Noder: Cafodd y buddiant canlynol ei ddatgan yn ddiweddarach yn ystod y cyfarfod:

Cynghorydd y Fwrdeistref Sirol R Yeo – “Mae fy ngwraig yn gweithio i'r GIG”

47 **BWRDD IECHYD PRIFYSGOL CWM TAF MORGANNWG**

Cyflwynodd y Llywydd gynrychiolwyr o Fwrdd Iechyd Cwm Taf Morgannwg, a dywedodd wrth yr Aelodau mai dim ond yr eitemau ar yr agenda a fyddai'n cael eu trafod. Fe aeth ati i gydnabod pryderon yr Aelodau ynghylch y newidiadau gyda cherbydau ymateb cyflym ond nododd mai materion i Ymddiriedolaeth Ambiwlans Cymru yw'r rhain. Dywedodd y Llywydd y dylid cyfeirio unrhyw gwestiynau pellach at Wasanaethau Democraidaidd y Cyngor, a fyddai wedyn yn cysylltu â Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf i gael ymateb.

Cyflwynodd Cadeirydd Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg, Mr Emrys Elias ei hun a phum aelod o'r Garfan Weithredol, Mr P Mears, Prif Weithredwr, Suzanne Hardacre, Cyfarwyddwr Bydwreigiaeth, Gynaecoleg ac Iechyd Rhywiol

Integredig, Sarah Bradley a David Miller, Arweinydd Gweithrediadau ac Arweinydd Meddygol ar gyfer Gofal Sylfaenol a Chymunedol, a Mr Gethin Hughes, Prif Swyddog Gweithredu.

Trwy gymorth sleidiau Powerpoint cyflwynodd Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf, drosolwg o faterion allweddol o dan y penawdau canlynol:

- Y Newyddion Diweddaraf am Wasanaethau Mamolaeth a Newyddenedigol
- Y Newyddion Diweddaraf am Ofal Sylfaenol
- Pwysau'r Gaeaf

Diolchodd Arweinydd y Cyngor i aelodau Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg am eu cyflwyniad a'u presenoldeb rhithwir yng nghyfarfod y Cyngor.

Cyfeiriodd yr Arweinydd at y Newyddion Diweddaraf am Wasanaethau Mamolaeth a Newyddenedigol ac ychwanegodd ei fod wedi gwerthfawrogi ei drafodaethau niferus a'i sesiynau briffio rheolaidd gyda Mick Giannassi, Cadeirydd y Panel Annibynnol ar gyfer Goruchwyllo Mamolaeth, ar yr argymhellion, y cynnydd a wnaed ac adborth cleifion. Holodd a oedd y gostyngiadau blaenorol mewn lefelau staffio bellach wedi gwella? Cyfeiriodd hefyd at y tri adroddiad gan Swyddfa Archwilio Cymru ar y methiannau i gyflawni targedau ymateb y Bwrdd Iechyd o fewn yr amserlenni gofynnol ac ansawdd yr ymatebion, a gofynnodd yr Arweinydd am ddiweddariad ar y mater yma. Gofynnodd hefyd am ddiweddariad pellach gan Fwrdd Iechyd Cwm Taf Morgannwg ar y gwasanaethau Newyddenedigol yn dilyn yr adolygiad Bydwreigiaeth.

Cododd yr Arweinydd ymholiad ynghylch Gwasanaethau Meddygon Teulu ac yn enwedig yr hyn sy'n ymddangos yn loteri cod post ledled y Fwrdeistref Sirol mewn perthynas ag apwyntiadau meddygon teulu. Gofynnodd yr Arweinydd am eglurhad ynghylch sut mae'r Bwrdd Iechyd yn cefnogi meddygfeydd teulu gyda chostau Meddygon Iocwm. Aeth ati i atgoffa'r Aelodau fod y Cyngor wedi parhau i gefnogi'r Bwrdd Iechyd i hyrwyddo ei raglen brechlyn fflw a Covid tra'n cefnogi ei staff ei hun gyda'r brechlyn fflw. Ychwanegodd fod y berthynas waith agos rhwng Bwrdd Iechyd Cwm Taf Morgannwg a'r Cyngor wedi parhau, gyda chyfarfodydd rheolaidd a fydd yn helpu'r naill gorff a'r llall i fynd i'r afael â phwysau'r gaeaf gyda'i gilydd.

Roedd yr Arweinydd yn falch o weld bod yr Uned Mân Anafiadau yn Ysbyty Cwm Cynon wedi ailagor. Aeth ati i gydnabod y gwaith cadarnhaol y mae'r Bwrdd Iechyd yn ei wneud i fynd i'r afael â'r ôl-groniad o lawdriniaethau dewisol a chanmolodd ei ymdrechion i fynd i'r afael â'r broblem yma.

Ymatebodd Mr Paul Mears i'r ymholiadau a godwyd gan yr Arweinydd megis y lefelau staffio diogel yn y Gwasanaethau Mamolaeth, gan ddweud bod y lefelau 'lle mae angen iddyn nhw fod', gyda lefelau staffio'n cael eu monitro'n rheolaidd i sicrhau eu bod nhw'n ddiogel. Ychwanegodd fod heriau o ran recriwtio, ond mae bydwagedd sydd newydd gymhwyso sydd wedi'u hyfforddi yn Ysbyty Brenhinol Morgannwg yn parhau yn eu swyddi. Dywedodd Mr Mears fod llawer o waith wedi'i wneud i wella amseroedd ymateb o fewn y Gwasanaethau Mamolaeth a phan fydd cwynion yn cael eu derbyn, eu bod yn derbyn ymateb priodol a chyflym. Ychwanegodd fod ymatebion i gwynion yn cael eu rhannu gyda chydweithwyr eraill fel y gellir cofnodi enghreifftiau o arfer da.

Ymatebodd Mr David Miller i'r ymholiad ynghylch yr amrywiad o ran mynediad at wasanaethau meddygon teulu a sut mae'r Bwrdd Iechyd yn edrych i osgoi loteri cod post. Ychwanegodd fod yr heriau a wynebir gan y Meddygfeydd Teulu yn cynnwys datblygu carfan gadarn, amlddisgyblaethol i sicrhau y gallant ddarparu gwasanaeth cofleidiol i ddiwallu anghenion y boblogaeth. Blaenoriaethau'r meddygfeydd, yn ystod cyfnodau o brinder staff, yw parhau i fod yn hyblyg i gefnogi'r achosion mwyaf brys a bregus, a chyfleu negeseuon mewn modd clir iawn. Cytunodd y gellid gwella ar hyn.

Esboniodd fod meddygon locwm yn rhan hanfodol o bractisau meddygon teulu, fodd bynnag, oherwydd ffactorau cenedlaethol, y tu allan i reolaeth y Bwrdd Iechyd, mae'r farchnad wedi mynd ychydig yn ansefydlog. Ychwanegodd mai'r hyn sy'n allweddol yw gwneud y Feddygfa mor ddeniadol â phosibl o ran ansawdd y safleoedd fel y rhai yn y Porth neu Gilfach, sy'n gwella'r cyfraddau o ran recriwtio a chadw staff. Mae hyfforddi meddygon cymwys mewn Meddygfeydd hefyd yn gwella cyfraddau recriwtio. Mae'r Bwrdd Iechyd hefyd yn defnyddio'r unedau Cymorth Gofal Sylfaenol i gefnogi meddygfeydd ar adegau o anhawster ac mae Cynllun Cymrodoriaeth Academiaidd Prifysgol Caerdydd, lle mae meddygon yn treulio rhan o'u hamser yn gwneud ymchwil, hefyd ar gael i weithio yn y Meddygfeydd lle bo angen.

Cadarnhaodd Mr Paul Mears y byddai Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf yn hapus i fynychu cyfarfod o'r Cyngor Llawn yn y dyfodol i drafod rhestrau aros llawdriniaeth ddewisol.

Gofynnodd y Cynghorydd D Wood a oedd effaith ar bresenoldeb mewn clinigau lle mae trigolion yn gorfod teithio ar drafnidiaeth gyhoeddus ar draws y Fwrdeistref Sirol ac a oedd y Bwrdd Iechyd wedi ystyried sefydlu clinigau lloeren i gefnogi trigolion?

Dywedodd Mr Mears fod y clinigau Cleifion Allanol yn cael eu cynnal mewn lleoliadau mwy cyfleus a bod y BIP yn edrych i weithio gyda grwpiau trafndiaeth a sefydliadau gwirfoddol i nodi cyfleoedd lle mae modd cefnogi a chyfeirio cleifion. Wrth drefnu apwyntiadau gyda chleifion, cadarnhaodd fod trafodaethau'n cael eu cynnal gyda nhw a staff y GIG ynghylch opsiynau trafndiaeth a bod y Bwrdd yn awyddus i weithio gyda chydweithwyr yn yr awdurdod lleol ar y mater yma.

Ar yr adeg yma, dywedodd y Llywydd y byddai'n gwahodd cwestiynau gan Aelodau mewn grwpiau o dri.

Cyfeiriodd y Cynghorydd S Trask at Raglen De Cymru a gofynnodd am ddiweddariad ar gynlluniau'r gwasanaethau Pediatreg i Gleifion Mewnol yn Ysbyty Brenhinol Morgannwg yn y dyfodol, a pha ystyriaethau sy'n cael eu gwneud gan y BIP i ddarparu mynediad at fwyd a diodydd i gleifion mewn adrannau damweiniau ac achosion brys. yn ystod eu hamser yn aros?

Gofynnodd y Cynghorydd D R Bevan p'un a fyddai, yn dilyn y pandemig, yn fwy buddiol datgan argyfwng gaeaf i fynd i'r afael ar y cyd â'r materion allweddol megis amseroedd aros ambiwlansys a rhyddhau cleifion o'r ysbyty. Gofynnodd hefyd am ymateb ynghylch yr hyn y mae'r Bwrdd Iechyd yn ei wneud i fynd i'r afael â materion recriwtio yn y meysydd lle mae staff asiantaeth wedi arfer ag ôl-lenwi a gofynnodd hefyd a yw'r lefelau staffio presennol yn ddiogel?

Mynegodd y Cynghorydd P Evans bryder ynghylch ambiwlansys wedi'u gosod y tu allan i Adrannau Damweiniau ac Achosion Brys ac yn cael eu defnyddio fel

ciwbiclau i drin cleifion a gofynnodd hefyd am gadarnhad bod cleifion yn derbyn y gofal cywir o dan yr amgylchiadau yma.

Dywedodd Mr Mears nad oes unrhyw gynlluniau i newid y ddarpariaeth o Wasanaethau Pediatrig yn Ysbyty Brenhinol Morgannwg. O ran y pryder arlwygo, cadarnhawyd bod gwasanaeth arlwygo rheolaidd ar gael ym mhob rhan o'r ystafelloedd aros ac mae peiriannau gwerthu hefyd ar gael sy'n darparu diodydd poeth ac oer. Yn ogystal â hynny, cynhelir rowndiau i ddarparu bwyd i'r rhai sy'n aros i gael eu gweld.

Cadarnhawyd bod cyfarfodydd rheolaidd rhwng y Bwrdd Iechyd a'r tri awdurdod lleol a chynhelir uwchgyhadledd gaeaf gyda'r awdurdod lleol yn fuan hefyd. Diolchodd Mr Mears i'r awdurdod lleol am ei gyfraniad a'i gefnogaeth i'r Bwrdd Iechyd, yn enwedig y syniadau a oedd yn cael eu cyflwyno ar gyfer darparu cymorth. Ychwanegodd ei fod yn ymdrech ar y cyd rhwng y Bwrdd Iechyd, y Gwasanaeth Ambiwlans a'r awdurdodau lleol ac mae'r fforymau cyson yn fuddiol i ystyried materion ar draws y sefydliad cyfan.

Cadarnhaodd Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf fod ymdrechion yn cael eu gwneud i leihau nifer y staff asiantaeth sydd hefyd yn her genedlaethol ledled y DU. Mae nifer fawr o swyddi gwag staff/nyrsio yn parhau ar draws llawer o wasanaethau. Mae'r Bwrdd Iechyd yn gweithio'n frwd ar y broses recriwtio ac mewn cydweithrediad â Phrifysgol De Cymru. Yn ddiweddar, recriwtiwyd dros 100 o nyrsys tramor drwy'r rhaglen recriwtio dramor ac er bod hyn yn ddefnyddiol mae angen cadw'r nyrsys sydd eisoes yn eu swyddi, ac mae'r cwrdd yn gwneud yr un ymdrech i gadw staff ag y mae wrth recriwtio.

Darparodd Mr Gethin Hughes ddiweddiariad ar y ciwiau Ambiwlans ac oedi a dywedodd fod yr all-lif yn dod o adrannau damweiniau ac achosion brys sy'n cael ei yrru gan y gallu i ryddhau cleifion mewn ffordd ddiogel ac amserol i leihau'r oedi. Pan fydd cleifion yn cael eu cadw mewn ambiwlansys maen nhw'n cael eu gweld gan feddygon ac os oes angen sgan arnyn nhw maen nhw'n cael eu symud o'r ambiwlans i'r ysbyty lle maen nhw'n derbyn yr ystod lawn o ofal. Ychwanegodd fod 50% o dderbyniadau i Ofal Dwys yn dod yn uniongyrchol o adrannau damweiniau ac achosion brys a'r her yw asesu pa gleifion sy'n flaenoriaeth. Cydnabu Mr Hughes gyda'r oedi y daw risg i'r gymuned a gallu'r ambiwlans i ymateb i alwadau eraill, ond sicrhodd yr Aelodau fod yr ambiwlansys yn cael eu rhyddhau i ymateb i alwadau coch.

Soniodd y Cynghorydd W Lewis am ei phrofiad da yn ddiweddar yn yr Uned Mân Anafiadau yr ymwelodd â hi yn lle mynd i'r Adran Damweiniau ac Achosion Brys. Gofynnodd hefyd, er bod Gwasanaethau Mamolaeth allan o fesurau arbennig, beth sy'n cael ei roi ar waith i sicrhau bod systemau'n parhau i wella ac nad yw materion blaenorol yn cael eu hailadrodd?

Gofynnodd y Cynghorydd R Williams beth yw effaith ragamcanol Covid a ffliw tymhorol y gaeaf hwn yn ogystal â'r ôl-groniadau Covid sydd eisoes yn eu lle?

Gofynnodd y Cynghorydd L Tomkinson, gan fod disgwyl i'r cynnydd mewn prisiau ynni a chwyddiant aros yn uwch na 10%, pa gynlluniau sy'n cael eu rhoi ar waith i wneud arbedion effeithlonrwydd tra'n cynnal gwasanaethau i'r lefel a ddisgwylir gan drigolion?

Cadarnhaodd Mr Paul Mears, er bod Gwasanaethau Mamolaeth yn dod allan o fesurau arbennig, mae'r Bwrdd Iechyd yn edrych yn barhaus ar ffyrdd o wella'r gwasanaethau yn y maes hwnnw. Dywedodd Ms Hardacre fod y Bwrdd Iechyd

wedi sefydlu dull gwella ansawdd o ran ei ddulliau dysgu, sy'n cael ei yrru gan ddata a gweithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru fel rhan o'r rhaglen cymorth Newyddenedigol i sicrhau bod gwasanaethau o fewn CTM a ledled Cymru yn ddiogel. O ran sicrwydd, mae'r Gwasanaethau Mamolaeth yn adrodd yn rheolaidd ar ei berfformiad i Bwyllgor Ansawdd a Diogelwch y Bwrdd Iechyd ac yn adrodd yn rheolaidd i berfformiad IQPD Llywodraeth Cymru.

Cadarnhaodd Mr Mears fod cynlluniau ar waith, pe bai niferoedd Covid yn codi, megis dychwelyd i sgrinio cleifion drwy'r drws ffrynt ac mae'r Bwrdd Iechyd yn gweithio gyda Llywodraeth Cymru i nodi unrhyw dueddiadau neu newidiadau mewn gweithgarwch Covid ac mae monitro'n parhau. O ran effeithlonrwydd cost, dywedodd Mr Mears fod pwysau costau ynni a'u heffaith yn enfawr i'r Bwrdd Iechyd, fel pob un o sefydliadau'r GIG, ac mae ganddynt eisoes gynllun sylweddol ar waith i reoli arbedion effeithlonrwydd. Mae'r arwyddion cynnar yn awgrymu y bydd y flwyddyn nesaf yn fwy heriol a dywedodd y Prif Weithredwr y bydd yn bwysig darparu gwasanaethau diogel o ansawdd da i drigolion tra'n sicrhau bod y Bwrdd Iechyd yn gallu delio â'r heriau ariannol o'i flaen. Dywedodd fod 70% o'i gostau yn gysylltiedig â'i weithlu. Ychwanegodd mai blaenoriaeth allweddol yw'r gweithlu, mae ceisio llenwi'r bylchau hynny a gorfod defnyddio staff dros dro a staff asiantaeth yn effeithio ar y gwasanaethau diogel ac ar ansawdd da hynny. I gloi, dywedodd Mr Mears fod rhan o'r rhaglen effeithlonrwydd yn edrych ar sut y gellir gwneud pethau'n wahanol ac yn effeithlon, sy'n rhan o'r rhaglen bresennol.

Gofynnodd y Cynghorydd R Davis am bwysau'r gaeaf, yn enwedig ynghylch pa baratoadau sy'n digwydd yn lleol i'w rheoli?

Roedd y Cynghorydd J Brencher yn dymuno diolch i holl staff y Bwrdd Iechyd am eu gwaith er gwaethaf yr heriau y maent yn eu hwynebu. Dywedodd nad yw targedau canser yn cael eu cyrraedd ar hyn o bryd ac nad yw cleifion yn cael triniaeth o fewn yr amserlenni a argymhellir. Ychwanegodd, o ystyried y pryder enfawr ymhlith meddygon teulu a thrigolion, a oes unrhyw gynllun strategol i fynd i'r afael â hyn mewn ffordd wahanol, drwy wasanaethau preifat? Dywedodd y Cynghorydd Brencher hefyd fod yr Adran Damweiniau ac Achosion Brys wedi'i chau'n ddiweddar gyda chleifion yn cael eu cynghori i ymweld â'u Meddygon Teulu, a oedd yn eu rhoi dan hyd yn oed rhagor o bwysau. Gofynnodd a fyddai wedi bod yn fwy buddiol o edrych yn ôl i'r cleifion hynny gael eu hanfon i Ysbyty arall.

Gofynnodd y Cynghorydd GO Jones pa effaith mae'r argyfwng costau byw yn ei gael ar y galw ar staff a gwasanaethau?

Dywedodd y Prif Weithredwr, Mr Mears, er mwyn rheoli pwysau galw ar lefel leol, mae'r Bwrdd Iechyd yn ceisio rhoi cymaint o fynediad â phosibl i'r meddygfeydd Teulu, er mwyn atal trigolion rhag mynd i'r adran damweiniau ac achosion brys. Ychwanegodd ei bod hefyd yn ddefnyddiol atgoffa trigolion lleol (a dyma lle gall Aelodau Etholedig gefnogi) bod dewisiadau eraill yn bodoli megis y ganolfan Gofal Sylfaenol brys yn y Rhondda neu gleifion sy'n hunanofal neu'n ceisio cyngor gan eu fferyllfa leol. Ychwanegodd ei bod yn bwysig sicrhau bod preswylwyr yn dewis yn dda ac yn cael mynediad at y gwasanaeth cywir i ddiwallu eu hanghenion.

Ymatebodd Mr Gethin Hughes i fater targedau canser, dywedodd nad yw'r targedau lle y dylent fod a bod hyn yn cael ei yrru gan gynnydd sylweddol yn nifer yr atgyfeiriadau canser. Ychwanegodd fod y Bwrdd Iechyd yn trin mwy o gleifion canser nag o'r blaen. Cadarnhaodd fod y Bwrdd Iechyd ar y trywydd

iawn i sicrhau bod 75% o'r holl gleifion yn cael diagnosis a thriniaeth o fewn 62 diwrnod a bod gostyngiad sylweddol wedi bod yn nifer y cleifion sydd wedi bod yn aros am gyfnod sylweddol o amser. Y prif ffocws yw cael y gwasanaeth diagnosteg a thriniaeth canser yn ôl i isafswm targed o 75% eleni ac i 85% y flwyddyn ganlynol, sy'n unol â gofynion GIG Cymru. Dywedodd Mr Hughes am ddau glinig un stop arloesol, sef yr Uned Un Stop Gofal y Fron newydd a fydd yn agor ym mis Ionawr 2023 ar safle Ysbyty Brenhinol Morgannwg, ar gyfer unrhyw glaf sy'n cael ei atgyfeirio ar y llwybr canser y fron ac mae'r safle gynaeoleg un-stop bellach ar agor.

Cyfeiriodd Mr Mears at gau'r adran damweiniau ac achosion brys am ddau ddiwrnod yn olynol, a hynny oherwydd toriad pŵer ar safle Ysbyty Brenhinol Morgannwg. Eglurodd fod trefniadau ar waith ar gyfer digwyddiadau o'r fath a bod ambiwlansys brys yn cael eu dargyfeirio i Ysbytai eraill. Datryswyd y diffyg yn gyflym, a chydabu'r cynnig o gefnogaeth gan Arweinydd y Cyngor yn ystod y cyfnod hwn.

O ran yr argyfwng costau byw, dywedodd Mr Mears fod cymorth ar gael i staff y GIG mewn nifer o ffyrdd megis darparu cyngor, cyfeirio a defnyddio gwasanaeth lles staff. O ran cleifion, eglurodd fod yr argyfwng tanwydd ac ynni yn dod â'r risg o gartrefi oer yn ei sgil a chyfeiriodd at yr effaith a'r anhwylderau cysylltiedig y gall hyn eu hachosi. Ychwanegodd Mr Miller fod hwn yn faes sy'n peri pryder arbennig, a rhannodd Llywydd newydd Coleg Brenhinol yr Ymarferwyr Cyffredinol ei bryderon yn ddiweddar hefyd ynghylch effaith cartrefi oer a maeth gwael, yn enwedig ymhlith cleifion bregus ac oedrannus.

Gofynnodd y Cyngorydd K Johnson beth mae'r Bwrdd Iechyd yn ei wneud i gefnogi morâl y staff yn ystod y cyfnod anodd hwn ac i gefnogi'r aelodau staff gweithgar ac ymroddedig hynny o ystyried y digwyddiadau diweddar gyda'r Gwasanaethau Mamolaeth a Newyddenedigol?

Canmolodd y Cyngorydd J Barton waith y Bwrdd Iechyd a dywedodd fod yr Ysbytai yn gweithio'n dda yn dilyn ei phrofiad diweddar wrth iddi ddelio â covid hir. Gofynnodd y Cyngorydd Barton, faint o ymgynghori ddylai Meddygfeydd ei gael gyda'u cleifion a sut mae cleifion yn derbyn adborth heb unrhyw ymgynghoriad? Roedd y Cyngorydd Barton yn bryderus bod y Meddyg Teulu lleol, yn ei phrofiad ei hun, yn gwrthod siarad â chleifion ac wedi gwrthod cyfarfod â hi yn rhinwedd ei swydd fel Cyngorydd lleol, i drafod materion a godwyd gan drigolion lleol.

Cyfeiriodd y Cyngorydd S Emmanuel at y gwasanaethau Meddygon Teulu yng Ngogledd y Fwrdeistref Sirol a gofynnodd a oedd y Bwrdd Iechyd yn bwriadu cyfathrebu â chleifion a rhoi sicrwydd iddynt y bydd ganddynt fynediad at y gwasanaethau?

Ymatebodd Ms Hardacre i'r ymholiad ynghylch morâl staff yn y Gwasanaethau Mamolaeth a disgrifiodd rywfaint o'r cymorth sydd ar gael i staff. Wrth i bob adroddiad gael ei lansio, cynhaliodd y Bwrdd Iechyd sesiwn ymgysylltu â staff, er mwyn rhoi lle diogel iddynt fynychu a siarad ar MS Teams a chyfarfod wyneb yn wyneb. Ychwanegodd fod y cyfarfod a fynychwyd orau wedi dod yn dilyn lansiad yr adroddiad diweddar a diweddaraf ar 7 Tachwedd a roddodd hwb i forâl staff. Mae cynllun llesiant ymgysylltu â diwylliant wedi'i lansio sy'n cynnwys gweithio'n agos gyda phartneriaid undebau llafur lle cynhelir llawer o ddigwyddiadau gydag uwch arweinwyr a sesiynau galw heibio. Mae'r Seicolegydd Clinigol o fewn y Bwrdd Iechyd hefyd yn mynychu'r sesiynau ymgysylltu yn rheolaidd. Mae'r 'Cynllun Gweithredu Lles Gofalu amdanoch Chi' ('Caring for You Wellbeing

Action Plan') gyda Choleg Brenhinol y Bydwraedd wedi'i lansio'n ddiweddar, ac mae ymgysylltu â holl aelodau eraill y garfan i sicrhau ei fod yn hollgynhwysol ac yn darparu cymorth i bob aelod o'r garfan amlbroffesiynol ar draws y byd. Gwasanaeth.

O ran y cwestiwn a ofynnwyd gan y Cynghorydd Emmanuel, cynigiodd Mr Miller sicrwydd bod meddygon teulu a'u staff yn wydn ac wedi bod yn hyblyg yn eu hymateb a'u hymagwedd at y Pandemig ac y byddant yn parhau i wneud hynny. Cytunodd fod angen gwneud mwy o ran cyfathrebu â phreswylwyr ond fel y dangoswyd yn y cyflwyniad cynharach, bydd y deilsen yn olrhain eu cynnydd neu'n amlygu'r meysydd hynny sydd angen eu gwella. Ychwanegodd, yn yr un modd â'i feddygfa ei hun, y bydd unrhyw drigolyn sy'n mynegi pryder yn dilyn ymgynghoriad yn cael ei wahodd i fod yn rhan o grŵp cyfranogiad cleifion i helpu i gynorthwyo datblygiadau yn y dyfodol.

I gloi, diolchodd Arweinydd y Cyngor i gynrychiolwyr y Bwrdd Iechyd am eu presenoldeb a dywedodd y byddai gwahoddiad i Wasanaethau Ambiwllans Cymru yn cael ei estyn i fynychu cyfarfod o'r Cyngor Llawn yn y Flwyddyn Newydd. Awgrymodd hefyd y dylai cynrychiolwyr Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg ddychwelyd i gyfarfod o'r Cyngor Llawn yn y dyfodol yn y gwanwyn.

Atgoffodd y Llywydd yr Aelodau y gellir anfon unrhyw gwestiynau heb eu hateb at Wasanaethau Democrataidd y Cyngor a fydd yn eu hanfon ymlaen at Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf i gael eu hymateb ysgrifenedi

Daeth y cyfarfod i ben am 4.49 pm

**Y Cynghorydd G Hughes
Cadeirydd.**